

«MULTIGENRE CONVENTION» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПОПУЛЯРНОЇ КУЛЬТУРИ США

Андрій Пількевич

«MULTIGENRE CONVENTION» THROUGH A PRISM OF US POPULAR CULTURE

Andrii Pilkevych

The article gives a brief description of the most famous festivals and conventions of popular culture in the United States, which include Comic-Con International: San Diego, New York Comic Con, Wizard World Chicago Comic Con, AggieCon, Alamo City Comic Con, All-Con, ApolloCon, Archon, Big Apple Comic Con, Blerdcon, CarnageCon, Chattacon, Chicago Comic & Entertainment Expo, ClexaCon, CoastCon, ConCoction, ConGlomeration, ConnectiCon, CONvergence, Dragon Con, Emerald City Comic Con, Fan Expo Boston, Fan Expo Dallas, FanX, Florida Supercon, Genericon, Heroes Convention, LA Comic Con, MidSouthCon, MOBICON, MomoCon, Motor City Comic Con, Pacific Media Expo, Pensacon, Phoenix Fan Fusion, Sci-Fi Valley Con, Silicon Valley Comic Con, WonderCon, Zenkaikon. The most common thematic areas that fill the main structure of convention programs, in particular presentation of rare and latest examples of the comic's industry, popularization of the idea of the value of collecting, providing space for novice artists to disseminate their work in the alley of artists. At the same time, with the growing dominance of the video game industry, board and card games, as well as themed collectible toys, remain widely popular. Most festivals feature cosplay competitions that reward the winners, autograph zones with invited celebrities, large-scale panels for exhibitions, where in addition to purely visual pleasure you can join workshops, thematic lectures and seminars. Events include Film Festival, cosplay and costume contests, dances, also the option of game playing. Programs include opportunities to preview the latest film industry news, anime, video game testing and sketches of leading artists from companies specializing in comic book content, exhibition panels with authentic material from the set of popular film franchises and interactions.

Keywords: popular culture, multigenre convention, ComicCon, science fiction, fantasy.

Сучасна популярна культура США представлена найширшим різноманіттям напрямків та течій у світі. Важливою складовою в рамках динамічного розвитку цього феномену є розгалужена мережа «multigenre conventions». Об'єднання прихильників окремих тематичних напрямків у великі спільноти (фандоми, конвенції) та вироблення ними унікальних цінностей, правил взаємодії, світоглядних орієнтирів постає сьогодні однією із найбільш актуальних проблем наукових досліджень.

У Сполучених Штатах Америки з'їзди шанувальників окремих тематичних конвенцій популярної культури беруть свій початок у 30-х роках ХХ ст. Першими кроками об'єднань поціновувачів фантастичної літератури були організовані ними конференції, серед яких особливо варто виділити «Philcon» 1936 року у Філадельфії, що започаткувала створення декількох «ліг». В 1939 році у США та Європі було анонсовано декілька «Всесвітніх конференцій наукової фантастики», але воєнні події об'єктивно затримали розвиток цих процесів на десятиліття. Відродження подібних об'єднань припало на 60-ті роки ХХ ст., що стали фундаментом до своєрідного буму в 1970-х. На початку з'їзди організовувались на некомерційній основі, але згодом комерціалізувались, увібравши у себе можливості ринку супутніх товарів та послуг. Перш за все, варто звернути увагу на феномен становлення популярності коміксів в США (Срібний вік коміксів), що створив унікальну «екосистему» з мережею пов'язаних community, які стали своєрідною основою, до якої почали

долучатись окремі фандоми: шанувальники наукової фантастики та фентезі (література, кіно, серіали), прихильники настільних та карткових ігор, а згодом, і відеоігор.

Розглянемо найбільш відомі та впливові фестивалі популярної культури в США, серед яких виділимо трійку лідерів: «Comic-Con International: San Diego», «New York Comic Con», «Wizard World Chicago Comic Con», інші конвенції будуть представлені у статті в алфавітному порядку.

Найбільш відомою конвенцією не тільки в США, але і в світі, залишається «Comic-Con International: San Diego», заснована 21 березня 1970 року, що незмінно проходить у місті Сан-Дієго, Каліфорнія. Біля витоків цього фестивалю популярної культури, який на початку свого існування був представлений досить невеликою групою шанувальників коміксів різних жанрів (переважно наукова фантастика та фентезі), стояли Шел Дорф, Майк Тоурі та Річард Альф. Досить швидко тематична наповненість значно розширилась, невід'ємною складовою заходу стали вже традиційні категорії з «арміями» шанувальників вигаданих всесвітів, представлених не тільки в літературі, але і в кіноіндустрії. Серед окремих сегментів актуалізувалися відеоігрова індустрія, мульт-анімація, манга, тематичні колекційні іграшки, настільні та карткові ігри. Програма Comic-Con у Сан-Дієго також включає можливість допрем'єрного перегляду очікуваних художніх фільмів, аніме, тестів відеоігор та ознайомлення з ескізами провідних художників від компаній, що спеціалізуються на створенні комікс-контенту. Вражають масштаби представлених на цій конвенції локацій з виставковими панелями, де окрім суто візуального задоволення, можна долучитись до майстер-класів, тематичних лекцій та семінарів (Comic-Con International: San Diego 2022). Окреслені заходи організуються як фан-спільнотою, так і об'єднаннями кіностудій, телевізійних мереж, медіа-компаній. Візитівкою «Comic-Con International: San Diego» є алея художників, афтограф-зона від запрошених знаменитостей та надзвичайно очікуваний усіма фанами конкурс «костплею», що предбачає значну винагороду для переможців. Варто згадати премію Inkpot Award, що присуджується найбільш активним учасникам фандому з 1974 року.

Другим найбільш відомим фестивалем популярної культури в США є «New York Comic Con», заснований у 2006 році у місті Нью-Йорк відомим медіа-інвестором Грегом Топаліаном. З особливостей цього фесту, перш за все, варто виділити особливу увагу організаторів до виставкових панелей (експозицій з автентичним матеріалом із знімальних майданчиків популярних кінофраншиз) та інтерактивних тематичних локацій, що стало результатом врахування конструктивної критики від фан-спільнот. Конвенція присвячена класичним та веб-коміксам, манзі та аніме, відеоігровій та телевізійній індустрії. Традиційні сегменти Comic Con спільнот, а саме: величезна пропозиція колекційних іграшок, алея художників, афтограф-зона знаменитостей, конкурси костюму, представлені досить широко (New York Comic Con 2022). Досить унікальною є спеціально розроблена програма заходів для дітей «Kids's Comic Con», що враховує вікові обмеження у доступі до популярного контенту. Серед почесних нагород фесту варто виділити «American Anime Awards», «New York Comics Legend Award» та благодійний аукціон «The Hero Initiative». «New York Comic Con» також є майданчиком для проведення відомих кіберспортивних турнірів «Intel Extreme Masters Global Challenge».

Третьою за популярністю конвенцією в США є «Wizard World Chicago Comic Con», що заснована Ненсі Уорнер у 1972 році, Роузмонт, Іллінойс, відома також як «Chicago Comicon». На ранньому етапі конвенція мало чим відрізнялась від собі подібних, зосередивши головну увагу на індустрії традиційних американських коміксів. У фундаторів фестивалю домінувала ідея «ностальгії» за старими зразками коміксів, активно популяризувалась ідея цінності колекціонування, назва заходу дублювалась як «Nostalgia 72». В подальшому можна констатувати цілком очевидний факт, а саме – перше правило маркетингу є слідування за вподобаннями споживачів, що призвело до динамічних трансформацій фесту в досить звичну форму (конструкція типових блоків популярної культури даного сегменту). Мова йде про мангу, аніме, відеоігрову та кіно індустрію, ринок колекційних іграшок, настільних та карткових ігор, тематичний костюм. Стосовно нагород варто виділити «Wizard World Fan Awards», що з 1995 по 2006 рік вручалась саме на «Wizard World Chicago Comic Con» та «Harvey Awards» у 1988 році (Wizard World Chicago Comic Con 2022). Враховуючи парадигму, що включає в себе спеціальну увагу до раритетних зразків комікс-індустрії, частими гостями даної конвенції були і залишаються представники керівництва «Marvel Comics» та «DC Comics». Із особливостей «Wizard World Chicago Comic Con» варто звернути увагу на досить широкий простір можливостей наданих організаторами для представлення різного роду «Інді та андеграундних» комікс-спільнот.

Однією з найдавніших конвенцій популярної культури в США залишається «AggieCon», що була заснована у 1969 році (Коледж Стейшн, Техас). Своєрідною візитівкою цього, на початку

нечисельного, студентського гуртка стали його «випускники» відомі письменники Стівен Гулд та Марта Уеллс. Головний акцент учасники заходу намагаються тримати у площині живого спілкування за інтересами між гостями та запрошеними знаменитостями, формат традиційних панельних дискусій значно лібералізований. Сфери обговорення традиційні: наукова фантастика, фентезі, фільми жахів тощо. Проводяться конкурси косплею та міні ігрові турніри (AggieCon 2022).

Заслуговує на увагу і «Alamo City Comic Con», заснований у 2013 році Альфредо Фуенте в Сан-Антоніо, що є однією з найбільших конвенцій Техасу (Alamo City Comic Con 2022). Також серед подій у вказаному штаті варто згадати «All-Con», який проводиться щорічно в районі Далласа з 2005 року та особливо приваблює колекціонерів унікальних автентичних іграшок від ліцензованих компаній виробників, що мають договори за відомими франшизами (All-Con 2022). Досить помітним в Техасі є і «ApolloCon», що проводиться в Х'юстоні з 2004 року. Програма заходу цікава увагою до дискусійних панелей присвячених дослідженням космосу, поєднується наукова та науково-фантастична тематика (ApolloCon 2022).

Конвенція «Archon» проводиться в Коллінсвіллі, Іллінойс, започаткована в 1977 році. Цей багатожанровий з'їзд збирає тисячі шанувальників фентезі і прихильників фільмів жахів, але все ж більш відомий конференціями з наукової фантастики. Фестиваль пропонує широкий спектр популярних ігор (LARP, Battletech, D&D, CCG) з зручною системою реєстрації учасників «The Trench», що дуже подобається гравцям (Archon 2022).

До «гігантів» належить «Big Apple Comic Con», що проводиться в Нью-Йорку з 1996 року. Ця конвенція є найтривалішою в США. З 2009 по 2013 рік захід організувала компанія «Wizard Entertainment», з 2014 року – корпорація «Carbonaro». Щороку, окрім традиційних напрямків (наукова фантастика, фентезі, аніме, манга, колекційні іграшки, настільні та карткові ігри, відеоігри тощо), гостей приваблює книжковий асортимент та широке наповнення алеї художників, що продають свої роботи (Big Apple Comic Con 2022).

Конвенція «Blerdcon» заснована Хілтоном Джорджем в Арлінгтоні, Вірджинія, вирізняється увагою до інклюзивних потреб гостей, у цьому ключі адаптовані конкурси косплею, ігрові турніри, майстер-класи (Blerdcon 2022). «CarnageCon» заснований у 1998 році, базується у Вермонті, Нью-Гемпшир, спеціалізується на настільних ігрових змаганнях, перш за все, Dungeons & Dragons (CarnageCon 2022). Конвенція «Chattacon» заснована Ірвом Кохом, проводиться в Чаттанузі, Теннессі, головне спрямування – наукова фантастика (Chattacon 2022). «Chicago Comic & Entertainment Expo» діє з 2010 року у місті Чикаго, Іллінойс, організатор – Reed Exhibitions. Конвенція збирає найбільших видавців коміксів з усього світу та проводить спеціальний аукціон з їх продажу (Chicago Comic & Entertainment Expo 2022). Варто звернути увагу на «ClexaCon», що є конвенцією, орієнтованою на жінок-членів ЛГБТ спільноти (ClexaCon 2022). «CoastCon» відкрита у 1977 році, Білокі, Міссісіпі, можна сміливо охарактеризувати як найбільшу конференцію за напрямом наукової фантастики (CoastCon 2022). «ConCoction» у Клівленді, Огайо, засновано у 2014 році, гостей конвенту щороку особливо приваблює музичний конкурс косплею, що включає виконання пісні та танцювальну програму (ConCoction 2022).

«ConGlomeration» у Луїсвілль, Кентуккі, було урочисто відкрито у 2001 році, конвенція охоплює усі головні тематики і є неприбутковою організація, що здійснює благодійну діяльність (ConGlomeration 2022). «ConnectiCon» засновано у Хартфорді, Коннектикут, у 2003 році, перевага віддається науковій фантастиці (ConnectiCon 2022). «CONvergence» діє у Міннеаполісі, Міннесота, з 1999 року, переважно волонтерська конференція, з тематики наукової фантастики та фентезі (CONvergence 2022). «Dragon Con» заснований у 1987 році в Атланті, Джорджія, охоплює шанувальників наукової фантастики, фентезі, традиційних коміксів (Dragon Con 2022). «Emerald City Comic Con» в Сіетлі, Вашингтон, засновано у 2003 році як щорічна конференція поціновувачів коміксів, має розширений виставковий зал раритетних видань, фігурок, моделей, включає дискусійні панелі та конкурси костюмів (Emerald City Comic Con 2022).

«Fan Expo Boston» відкрито у 2007 році у місті Бостон, Массачусетс, в основному зосереджена на коміксах, арт-аукціонах, настільних іграх (Fan Expo Boston 2022). «Fan Expo Dallas» діє у місті Даллас, Техас, від 2002 року, раніше відомий як Dallas Comic Con, зосереджується на зустрічах з художниками, письменниками і видавцями коміксів (Fan Expo Dallas 2022). «FanX» в Солт-Лейк-Сіті, Юта, засновано у 2013 році як багатожанрова виставка популярної культури, має досить обмежений вплив серед інших спільнот за межами штату (FanX 2022). «Florida Supercon» авторитетна серед фанів конвенція, що діє з 2006 року у Флориді. Спочатку була частиною Super Conventions, наразі –GalaxyCon (Florida Supercon 2022).

Конвенція «Genericon» діє від 1985 року у місті Трой, Нью-Йорк, охоплює тематику аніме, наукову фантастику, косплей, рольові ігри, настільні ігри, відеоігри, веб-комікси (Genericon

2022). «Heroes Convention» у місті Шарлотті, Північна Кароліна, проводиться з 1982 року і є одним з найбільших незалежних фандомів у США, конвенція зосереджується насамперед на коміксах, популярних фільмах та відеоіграх (Heroes Convention 2022). «LA Comic Con» багатожанровий конгрес, що проводиться в Лос-Анджелесі, Каліфорнія, охоплює повний спектр усіх можливих тематичних категорій (LA Comic Con 2022). «MidSouthCon» урочисто відкрито у 1982 році, місто Мемфіс, Теннессі, конвент має досить традиційні заходи та власну премія «Darrell Awards» (MidSouthCon 2022).

«Mobicon» у місті Мобіль, Алабама, засновано у 1998 році як різножанровий фест: наукова фантастика, фентезі, відеоігри, фільми, аніме, комікси, дискусійні панелі, благодійні аукціони, косплей (Mobicon 2022). «MomoCon» від 2005 року у місті Атланта, Джорджія, відомий, перш за все, як турнір з відеоігор, карткових та настільних ігор (MomoCon 2022). «Motor City Comic Con» від 1989 року у місті Нові, Мічиган, в основному зосереджений на коміксах, професійному рестлінгу (Motor City Comic Con 2022).

Конвенція «Pacific Media Expo» від 2004 року у Пасадені, Каліфорнія, зазвичай пропонує художні виставки, автограф-сесії, концерти, ігрові турніри, косплей-маскарад, панельні дискусії та майстер-класи (Pacific Media Expo 2022). «Pensacon» у місті Пенсакола, Флорида, діє з 2014 року пропонує учасникам сотні годин програми наукової фантастики, фентезі, коміксів, подія включає панелі, конкурси костюмів, робототехніку (Pensacon 2022). «Phoenix Fan Fusion» відкрито 2002 році, Фінікс, Арізона, конвент охоплює відеоігри, анімацію, тематичні вечірки та кінофестиваль (Phoenix Fan Fusion 2020). «Sci-Fi Valley Con» у місті Алтуна, Пенсільванія, діє з 2012 року, триденна подія з досить типовою структурою заходів та власним благодійним аукціоном «The Machine Gun Proacher's Save the Children» (Sci-Fi Valley Con 2022). «Silicon Valley Comic Con» у Сан-Хосе, Каліфорнія, відомий з 2016 року, засновники: Стів Возняк, Стен Лі. Конвенція поєднує популярну культуру та тему «любов до технологій». Широковідомою є «алею додатків», де представлені новітні технічні розробки. До заходу залучаються вчені фізики та інженери (Silicon Valley Comic Con 2021).

Каліфорнійський «WonderCon», що діє з 1987 року в районі затоки Сан-Франциско, має традиційну програму заходів, а також передбачає широку дискусійну панель з художниками, сценаристами та акторами (WonderCon 2022). Не можна оминати увагою і «Zenkaikon» у містечку Ланкастер, Пенсільванія, що діє з 2006 року. Конвенція пропонує алею художників, багату бібліотеку літератури, настільні ігри, відеоігри, косплей та костюмований бал (Zenkaikon 2022).

Цілком очевидним постає факт, що США мають найбільш розгалужену у світі мережу «community» представлених вище типів. Такий стан речей формалізується статистичними показниками, ступенем внутрішнього та зовнішнього культурного впливу. Вивчення сучасної популярної культури США продовжує залишатись одним з найбільш перспективних напрямків гуманітарних досліджень.

Список джерел та літератури **References**

- AggieCon. [Online]. Available from: <https://cephoid.org/aggiecon/programming> [In English].
- Alamo City Comic Con. [Online]. Available from: <https://www.alamocitycomiccon.com/blank> [In English].
- All-Con. [Online]. Available from: <https://www.all-con.org/index.html> [In English].
- ApolloCon. [Online]. Available from: <http://www.apollocon.org/> [In English].
- Archon. [Online]. Available from: <http://www.archonstl.org/> [In English].
- Big Apple Comic Con. [Online]. Available from: <https://www.bigapplecc.com/schedule/> [In English].
- Blerdcon. [Online]. Available from: <https://blerdcon.com/highlights/> [In English].
- CarnageCon. [Online]. Available from: <http://carnagecon.com/news/> [In English].
- Chattacon. [Online]. Available from: <https://chattacon.org/chattacon-programming/> [In English].
- Chicago Comic & Entertainment Expo. [Online]. Available from: <https://www.c2e2.com/en-us/buy/3-worlds-3-moons-event.html> [In English].
- ClexaCon. [Online]. Available from: <https://clexacon.com/2021-speakers-and-panelists/> [In English].
- CoastCon. [Online]. Available from: <http://www.coastcon.org/> [In English].
- Comic-Con International: San Diego. [Online]. Available from: <https://www.comic-con.org/past-events/comic-con-international%E2%80%94past-events> [In English].

ConCoction. [Online]. Available from: <https://www.clevelandconcoction.org/programming.html> [In English].

ConGlomeration. [Online]. Available from: <https://www.conglomeration.info/> [In English].

ConnectiCon. [Online]. Available from: https://register.growtix.com/g/ConnectiCon_XIX [In English].

CONvergence. [Online]. Available from: <https://www.convergence-con.org/at-the-con/schedule/> [In English].

Dragon Con. [Online]. Available from: <https://www.dragoncon.org/things-to-do/programming/events/> [In English].

Emerald City Comic Con. [Online]. Available from: <https://www.emeraldcitycomiccon.com/en-us/guests.html> [In English].

Fan Expo Boston. [Online]. Available from: <https://fanexpohq.com/fanexpoboston/main-events/> [In English].

Fan Expo Dallas. [Online]. Available from: <https://fanexpohq.com/fanexpodallas/main-events/> [In English].

FanX. [Online]. Available from: <https://fanxsaltlake.com/fanx/xperiences/> [In English].

Florida Supercon. [Online]. Available from: <https://www.floridasupercon.com/en-us/guests.html> [In English].

Genericon. [Online]. Available from: <https://genericon.org/convention-history/> [In English].

Heroes Convention. [Online]. Available from: <http://www.heroesonline.com/about/> [In English].

LA Comic Con. [Online]. Available from: <https://www.comicconla.com/all-guests/> [In English].

MidSouthCon. [Online]. Available from: <https://midsouthcon.org/programming/schedule> [In English].

Mobicon. [Online]. Available from: <http://mobilecomiccon.org/> [In English].

MomoCon. [Online]. Available from: <https://www.momocon.com/convention-schedule/> [In English].

Motor City Comic Con. [Online]. Available from: <https://motorcitycomiccon.com/exhibitors/2022-artist-alley/> [In English].

New York Comic Con. [Online]. Available from: <https://www.newyorkcomiccon.com/> [In English].

Pacific Media Expo. [Online]. Available from: <http://pacificmediaexpo.org/programming/schedule/> [In English].

Pensacon. [Online]. Available from: <https://pensacon.com/info/> [In English].

Phoenix Fan Fusion. [Online]. Available from: https://memberships.phoenixfanfusion.com/schedule/Phoenix_Fan_Fusion_2020 [In English].

Sci-Fi Valley Con. [Online]. Available from: <https://www.scifivalleycon.com/events> [In English].

Silicon Valley Comic Con. [Online]. Available from: https://register.growtix.com/schedules/frontend/SiliCon_with_Adam_Savage_2021 [In English].

Wizard World Chicago Comic Con. [Online]. Available from: <http://www.wizardworld.com/chicago.html> [In English].

WonderCon. [Online]. Available from: <https://www.comic-con.org/past-events/wondercon-anaheim%E2%80%94past-events> [In English].

Zenkaikon. [Online]. Available from: <https://zenkaikon.com/events> [In English].

«Multigenre convention» через призму популярної культури США

У статті подано коротку характеристику найбільш відомих в США фестивалів та конвенцій популярної культури, до яких зараховано Comic-Con International: San Diego, New York Comic Con, Wizard World Chicago Comic Con, AggieCon, Alamo City Comic Con, All-Con, ApolloCon, Archon, Big Apple Comic Con, Blerdcon, CarnageCon, Chattacon, Chicago Comic & Entertainment Expo, ClexaCon, CoastCon, ConCoction, ConGlomeration, ConnectiCon, CONvergence, Dragon Con, Emerald City Comic Con, Fan Expo Boston, Fan Expo Dallas, FanX, Florida Supercon, Genericon, Heroes Convention, LA Comic Con, MidSouthCon, MOBICON, MomoCon, Motor City Comic Con, Pacific Media Expo, Pensacon, Phoenix Fan Fusion, Sci-Fi Valley Con, Silicon Valley Comic Con, WonderCon, Zenkaikon. Виявлено найбільш розповсюджені тематичні напрямки, що наповнюють основну структуру програм конвенцій, зокрема, представлення раритетних та новітніх зразків комікс-індустрії, популяризація ідеї цінності колекціонування, надання простору художникам-початківцям для поширення їх робіт у форматі алеї художників. Водночас із все більшим домінуванням відеоігрової індустрії широко популярними залишаються настільні та карткові ігри, а також тематичні колекційні іграшки. Для більшості фестивалів характерними є конкурси косплею, що передбачають винагороду для переможців, афтограф-зони із запрошеними знаменитостями, масштабні панелі для експозицій, де окрім суто візуального задоволення можна долучитись до майстер-класів, тематичних лекцій та семінарів. Програми включають можливості допрем'єрного перегляду очікуваних

новинок кіноіндустрії, аніме, тестування відеоігор та ознайомлення з ескізами провідних художників від компаній, що спеціалізуються на створенні комікс-контенту, виставкові панелі з автентичним матеріалом із знімальних майданчиків популярних кінофраншиз та інтерактивних тематичних локацій.

Ключові слова: популярна культура, багатожанрова конвенція, комікон, наукова фантастика, фентезі.

Andrii Pilkevych, PhD, Associate professor, Department of Ancient and Medieval History, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Андрій Пількевич, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4154-064X>

Received: 20.02.2022

Advance Access Published: March, 2022